Herne saadaan sovitettua hyvin nautojen ruokintaan, kun tiedetään muiden käytettävien rehujen koostumus ja rehujen laatu.

Herne osaksi valkuaisviisasta maidontuotantoa

Kotimaisen valkuaisen tarve kasvaa ja herne nousee lypsykarjatiloilla entistä kiinnostavammaksi vaihtoehdoksi. Pellolla herneen viljely parantaa viljelykiertoa sekä lisää typen sidontaa maaperään. Vaikka herne ei aina yllä maidontuotannossa rypsirouheen vasteeseen, se voi vähentää tuontivalkuaisen tarvetta ja tukea tilan kannattavuutta.

Valkuaisviisas maidontuotanto on ProAgria Itä-Suomen ja Luken yhteishanke (1.2.2024–30.11.2026), jonka tavoitteena on parantaa maidontuotannon valkuaistehokkuutta, vähentää ostorehuriippuvuutta ja pienentää tuotannon ympäristökuormitusta.

Hankkeessa kerätään parhaillaan tilatason tietoa herneen käytöstä lypsylehmien ruokinnassa sekä herneen viljelyn toimivista käytännöistä. Neljällä itäsuomalaisella pilottitilalla tarkastellaan, missä määrin herne voi korvata rypsiä tuotannollisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.

Hernettä voidaan hyödyntää lypsykarjan ruokinnassa kuivattuna, murskeviljana tai kokoviljasäilörehuna. Sen raakavalkuaispitoisuus on korkeampi kuin viljoilla, mutta valkuaisen suuri pötsihajoavuus edellyttää energiapitoisia ja säilönnällisesti laadukkaita karkearehuja (Kuva 1.). Riittävä energiansaanti on edellytys pötsihajoavan valkuaisen tehokkaalle hyödyntämiselle.

– Herne saadaan sovitettua hyvin nautojen ruokintaan, kun tiedetään muiden käytettävien rehujen koostumus ja rehujen laatu. Herne korvaa osittain viljaa tärkkelyspitoisuutensa ansiosta ja osittain rypsiä/rapsia. Rypsin/rapsin osuutta voidaan vähentää, mutta yleensä rypsistä/rapsista ei kokonaan pysty luopumaan, kertoo ProAgria Itä-Suomen ruokinnan erityisasiantuntija **Pirkko Korhonen.**

– Kuivattu herne murskattuna tai litistettynä viljaan sekoitettuna soveltuu niin erillisruokintaan kuin appeeseenkin. Hernekokoviljasäilörehu ja herne murskeviljana säilöttynä on helpoiten hyödynnettävissä aperuokinnassa. Haasteet ovat viljelypuolella, korjuussa ja säilönnässä, erityisesti kokoviljasäilörehun osalta, Korhonen lisää.

Tutustu Valkuaisviisas maidontuotanto - hankkeeseen lisää täällä: **proagria.fi/hankkeet/valkuaisviisas-maidontuotanto**

Hanna-Kaisa Ahonen
ProAgria Itä-Suomi
KUVA: ANNI KARHU

Euroopan unionin osarahoittama
Elinvoimakeskus

	Herne	Rypsipuriste	Rypsirouhe	Vehnä 70–60 kg/hl
Raakavalkuainen (g/kg ka)	230	358	379	133
Hajoavan valkuaisen osuus	0,8	0,6	0,63	0,85
Tärkkelys g/kg ka	480	37	45	675
Muuntokelpoinen energia MJ/kg ka	13,3	12,3	11,4	13,6
Raakarasva (g/kg ka	11	98	44	22

Kuva 1. Herneen, rypsirouheen ja puristeen sekä vehnän rehutaulukkoarvojen vertailu. Lähde: Luke ruokintasuositukset ja rehutaulukot